

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
Східноєвропейського
національного університету
імені Лесі Українки

проф. А. В. Цьось

„*Цьось*“ 2020 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»,
ОКР.«СПЕЦІАЛІСТ»
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ „МАГІСТР”
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
072 – «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
(освітня програма – «Фінанси і кредит»)**

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування орієнтована на абітурієнтів з кваліфікацією бакалавр з фінансів і кредиту та спеціаліст з фінансів і кредиту для здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма – «Фінанси і кредит»).

Вступне випробування проводиться у формі тестів. Тестові завдання містять питання з таких навчальних дисциплін: «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Податкова система», «Фінансовий ринок» та «Страхування».

Виходячи з комплексного підходу до складання вступного випробування зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») для здобуття освітнього рівня «магістр» абітурієнт повинен знати:

- з курсу „Фінанси” – сутність та функції фінансів, фінансові системи, фінансова політика і фінансовий механізм, фінанси підприємницьких структур, державні фінанси, бюджет і бюджетна система, доходи і видатки державного бюджету, податки і податкова система, фонди фінансових ресурсів цільового призначення, місцеві фінанси, державний кредит і державний борг, страхування і страховий ринок, фінансовий ринок, міжнародні фінанси;

- з курсу „Фінанси підприємств” – основи фінансової діяльності суб’єктів підприємництва, особливості фінансування суб’єктів підприємництва різних форм організації бізнесу, фінансові ресурси суб’єктів підприємництва, формування власного капіталу підприємства, фінанси акціонерних товариств та підприємств малого бізнесу, внутрішні джерела фінансування підприємства, доходи і фінансові результати суб’єктів господарювання, дивідендна політика підприємства, оцінка фінансового стану та вартості суб’єктів підприємництва, фінансування підприємства за рахунок запозичених ресурсів, фінансова діяльність на етапі реорганізації

підприємства, фінансове інвестування підприємства, грошові кошти та організація розрахунків підприємств, управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва, оцінювання вартості підприємства, фінансова звітність суб'єктів господарювання та оцінка фінансового стану підприємства, фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин, фінансовий контролінг на підприємстві;

- з курсу „Гроші і кредит” – сутність і функції грошей, грошовий обіг і грошові потоки, грошовий ринок, грошові системи, інфляція та грошові реформи, валютний ринок і валютні системи, кількісна теорія грошей та сучасний монетаризм, кредит у ринковій економіці, фінансові посередники грошового ринку, центральні банки, комерційні банки, міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною;

- з курсу „Банківська система” – гроші та грошовий обіг, банківська система, роль НБУ в банківській системі, комерційні банки, загальна характеристика банківських операцій та послуг, пасивні операції банків, організація банками готівкового обігу, форми безготівкових розрахунків, кредит та кредитні операції банків, операції банків з цінними паперами, валютні операції та операції банків з обслуговування ЗЕД, послуги КБ;

- з курсу „Бюджетна система” – бюджетна система України та її бюджетний устрій, сутність і призначення бюджету України, загальні основи функціонування місцевих бюджетів, фінансове забезпечення соціальних гарантій населення, організація фінансів і фінансування в галузях соціальної сфери, фінансове забезпечення і фінансування розвитку освіти, науки і культури, фінансове забезпечення витрат на охорону здоров'я, фізичну культуру і туризм, особливості фінансування оборони, правоохоронних органів та органів державного управління, видатки на розвиток економіки, державні цільові фонди, державний кредит та державний борг України;

- з курсу „Податкова система” – сутність і види податків, податкова система і податкова політика, податок на додану вартість,

акцизний збір, мито, податок на прибуток підприємств, фіксований сільськогосподарський податок, податок з доходів фізичних осіб, система оподаткування суб'єктів малого підприємництва, плата за ресурси та послуги, державна податкова служба України, податковий менеджмент, ухилення від податків та перекладання податків, податкова політика в системі державного регулювання економіки;

- з курсу „Фінансовий ринок” – основи функціонування фінансових ринків, основні фінансові інструменти, ринок похідних фінансових інструментів, ризик і дохід, оцінювання фінансових активів, фінансові інститути;

- з курсу „Страховання” – страхові послуги і особливості їх реалізації, порядок укладання та ведення страхової угоди, страхування життя та пенсій, страхування від нещасних випадків, медичне страхування, страхування підприємницьких ризиків, сільськогосподарське страхування, страхування технічних ризиків, страхування фінансово-кредитних ризиків, автотранспортне страхування, морське страхування, авіаційне і космічне страхування.

Критерії оцінювання знань вступників

Вступні випробування відбуваються у формі тестів. Під час оцінки вступного випробування враховуються такі критерії:

- достатність обсягу знань;
- ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами, фінансовими явищами;
- рівень володіння теорією з фінансів;
- рівень здійснення аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення;
- вміння інтегрувати та диференціювати знання, рівень усвідомлення суті тестового завдання.

Результат вступного випробування з фаху оцінюється від 100 до 200 балів. За кожну правильну відповідь тестового завдання із 20 завдань вступнику нараховується 10 балів.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

1 рівень (високий): 200-180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179-160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159-140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

4 рівень (низький): 139-100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Список літератури

1. Бюджетний кодекс України від 21 червня 2001 року. - К.: Атіка, 2001.- 80 с.
2. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні"// Урядовий кур'єр. - 1997.-14 червня.
3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 26 червня 1996.- К.: Право. - 1996.- 42 с.
4. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: Навч. посібник/ За заг. ред Базилевича В.Д., - К.: Атака. - 2002. - С.103.
5. Василик О.Д. Державні фінанси України: Навч. посібник.- К.: Вища школа, 1997.- 383 с.
6. Василик О.Д., Павлюк К.В. Бюджетна система України: Підручник К.: ЦНЛ,-2004 - 544 с.
7. Гушта О.В. Порядок формування та використання коштів місцевих бюджетів // Фінанси України. - № 1. - 2005. - С.10-18.
8. Деркач М.І., Гордєєва Л.П. Бюджет і бюджетний процес в Україні.- Дніпропетровськ: Пороги, 2001.- 257с.
9. Економічна демократія та розвиток місцевого самоврядування в Україні: Зб.наук.ст. / За ред. Жаліла Я.А.- К.: НІСД. - 2003.-С.29.
10. Єпіфанов А.О Бюджет і фінансова політика України. - К.: Наукова думка, 2002.- 301с.
11. Жемеренко Є.В. Особливості міжбюджетних відносин в Україні на сучасному етапі//Актуальні проблеми економіки.-2004.-№6(36).-С.24-29.
12. Кириленко О.П. Місцеві бюджети України.: Київ, 2000 р.
13. Кондрашова-Діденко В., Слухай С. Міжбюджетні відносини в Україні: стан, суперечності і перспективи розвитку// Банківська справа. - 2004.- №1.-С.76-87.
14. Кравченко В.І. Місцеві фінанси України.-К.: Знання, КОО, 2000.
15. Луніна І.І. Місцеві бюджети України: пошук нових підходів до проведення реформ // Економіка України.-2002.-№3. - С.31-40.
16. Мельник П.В. Проблема формування місцевих бюджетів і податкова політика держави //Фінанси України.-2003.-№6.-С. 101-103.
17. Огонь Ц.І. Формування доходів місцевих бюджетів в контексті міжбюджетного регулювання//Актуальні проблеми економіки. - 2003.- №11.-С.62-78.
18. Опарін В.М., Малько В.І. Бюджетна система. - К.: КНЕУ, - 2002.-С-230.
19. Пабат М.Г. Про окремі аспекти формування доходної частини бюджетів місцевого та регіонального самоврядування //Фінанси України.-2003.-№10. - С.11-14.
20. Павлюк К.В. Фінансові ресурси держави. - К.: НІОС, 2002. - 173с.
21. Павлюк К.В. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини //Фінанси України. - 2002.- 6.- с 25-32.
22. Пепа Т.В., Фашевська О.М. Регіональний розвиток та проблеми його бюджетного забезпечення // НУ „Острозька академія”. - Наукові записки. - Вип. 7.- Ч. 1.- Острог, 2005. - С. 151.
23. Пасічник Ю.В. Бюджетний потенціал економічного зростання в Україні: Монографія. - Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд”, 2005. - 642 с.
24. Петровська І.О., Клиновий Д.В. Фінанси. Навч. посібник. -К.: ЦУЛ.-2002.- 300 с
25. Програмно-цільовий метод формування бюджету. Навчальний посібник / З.В.Перун, О.І. Романюк, Н.Н. Товста, Л.П. Літвінцева, С. Лідс, І.В. Ряшенцева. — К.: Унісерв, 2002. — 132 с.
26. Рибак В.В. Проблеми формування доходних джерел місцевих бюджетів //Економіка України.-2004. №10.-С.29-38.
27. Слухай С.В. Прямі бюджетні трансферти в системі міжбюджетних відносин

- //Фінанси України.-2003.-№12. - С22-32.
28. Слухай С.В. Становлення системи фінансового вирівнювання //Фінанси України.- 2004.-№11.-С. 15-25.
 29. Старостенко Н.В. Розподіл фінансових ресурсів між рівнями влади // Фінанси України. – 2004. – № 6.– С.38-40.
 30. Фільштейн Л.М. Фінанси України : Навчальний посібник. - Кіровоград: Державне Центрально-Українське видавництво, 1999.-164с.
 31. Фурдичко Л.Є., Гайдис Н.М. Міжбюджетні відносини в Україні в сучасних умовах// Регіональна економіка. - 2004.-№2.-С.225-229.
 32. Чирка Д.М. Напрямки збалансування місцевих бюджетів. //Фінанси України. - 2004.- №1.- С 22-25.
 33. Швець В. Про принципи удосконалення системи міжбюджетних відносин в Україні //Економіка України.-2005.-№3.-С.32-35.
 34. Ширкевич Н.А. Местные бюджеты. - М.: Финансы и статистика, -2000- 112с.
 35. Юрій СІ. Вишкіл студії "Фінанси" - Тернопіль: Карт-бланш, 2002.-357с.
 36. Фінансова діяльність підприємства: Підручник / О.Бандурка, М. Кооробов, П.Орлов, К.Петрова. – К.: Либідь, 1998. – 286с.
 37. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-е вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460с.
 38. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554с.
 39. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360с.
 40. Павлов В.І., Пилипенко І.І., Кривов'язнюк Цінні папери в Україні: Навчальний посібник.– Видання 2-ге, доп. - К.: Кондор, 2004. – 400 с.
 41. Мендрул О.Г., Павленко І.А. Фондовий ринок: операції з цінними паперами: Навч. посібник. Вид. 2 – ге. Допов. Та перероб. – К.: КНЕУ. 2000.- 156 с.
 42. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Цінні папери. Фондовий ринок: Термінологічний словник. Вид. 2-е, виправл. і доповнене. – Львів: Бак, 2000.- 168 с.
 43. Мельник В.А. Ринок цінних паперів. Довідник керівника підприємства. Спеціальний випуск. – К.: А.Л.Д., ВІРА – Р, 1998.- 560 с.
 44. Клименко В.В. Особливості формування фондового ринку України// Реформування фінансово-кредитної системи і стимулювання економічного зростання : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Тези доповідей (30-31 травня 2003 р.) / Відп. ред. Р.А. Слав'юк, Луцьк – С.131-132.
 45. Пальчевич Г.Т., Подплетній В.В. Ринок цінних паперів: Навч. посібник. – Кіровоград: ТОВ ПВЦ „Мавік”, 2002.- 238 с.
 46. Найман Э, Вальчишен А., Головин В. Оранжевый стероид // Бизнес. – 2005. – № 1-2 января - С 45.
 47. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Цінні папери. Фондовий ринок: Термінологічний словник. Вид. 2-е . виправлене та доповнене. – Львів: Бак, 2000. – 168 с.
 48. Гринева В.М, Коюда В.О., Лепейко Т.И. Фінанси підприємств Харків: Изд. ХДЕУ, 2001. – 169с.

Голова фахової атестаційної комісії

проф. Л.Г. Ліпич

Відповідальний секретар

доц. А.М. Слащук